

Odchod z EU, spor s Hradem a kritika státu: Vondráček bez obalu u Bobošíkové

26.6.2026 - Libor Vondráček | Strana svobodných občanů

Libor Vondráček v rozhovoru s Janou Bobošíkovou v pořadu Aby bylo jasno vystoupil jako politik, který se snaží spojit tvrdou kritiku evropské integrace, odpor k přebujelé státní moci a důraz na principy Svobodných s realitou vládního působení. Rozhovor ukázal nejen jeho ideové ukotvení, ale i to, jak se sám vyrovnává s kompromisy, které přináší politický vliv.

Politika mezi principem a kompromisem

Hostem pořadu Nepohodlné pravdy byl muž, který dnes už není jen hlasem protestní politiky, ale také součástí vládního uskupení. Jana Bobošíková ho hned v úvodu postavila před zásadní otázku: koho vlastně ve Sněmovně zastupuje, když byl zvolen na kandidátce SPD, je předsedou Svobodných a zároveň působí v rámci vládní většiny. Vondráček odpověděl, že každý poslanec zastupuje především voliče, kteří mu dali hlas, a že jeho mandát vychází z osobní odpovědnosti vůči nim. Zároveň připustil, že politika je dnes složena z řady kompromisů nejprve při spolupráci Svobodných se SPD a nyní i v rámci širší vládní sestavy.

Tím hned na začátku naznačil hlavní osu celého rozhovoru: mezi tím, co Svobodní dlouhodobě hlásali, a tím, co je možné prosazovat z vládních pozic, vede často napjatá hranice. Vondráček se ji nesnažil zakrýt. Naopak opakovaně tvrdil, že některé kroky současné politiky jsou sice od ideálu Svobodných vzdálené, ale zároveň jsou výsledkem demokratické reality a rozložení sil ve Sněmovně.

Hrad a ústavní spor

Velká část rozhovoru se točila kolem prezidenta republiky a jeho pravomocí. Bobošíková připomněla, že Vondráček dlouhodobě kritizuje extenzivní výklad prezidentské role, a ptala se, zda spor o účast na summitu NATO není spíše politickou eskalací než ústavní obranou. Vondráček odpověděl jednoznačně: podle něj jde především o politický konflikt, ne o čistě právní spor. Zdůraznil, že prezident je sám politický hráč a že pokud se domáhá účasti na mezinárodních jednáních, činí tak proto, aby tam prosazoval vlastní agendu.

Podle Vondráčka je podstata problému v tom, že prezident sdílí některé kompetence s vládou a že bez souhlasu premiéra je nelze reálně vykonávat. Tvrdil, že pokud má být něco skutečně sdílené, musí existovat vůle obou stran, jinak se jedná spíše o politické napětí než o otázku, kterou by měl řešit Ústavní soud. V této části rozhovoru vystoupil jako právník, který se snaží převést spor z roviny emocí do roviny ústavního textu.

Stát a úředníci

Dalším důležitým tématem byl služební zákon a návrh na jeho nahrazení. Vondráček obhajoval sněmovní tisky, které mají podle něj zjednodušit a zpružnit fungování státní správy. Kritiku, že takový krok oslabuje ochranu úředníků před politickými zásahy, odmítl s tím, že současný systém je podle něj příliš zabetonovaný, pomalý a administrativně těžkopádný. Připomněl, že úprava státní služby vznikla i pod vlivem požadavků Evropské unie a že v praxi často komplikuje nábor, přesuny i ukončování pracovních poměrů.

Vondráček vykreslil obraz státu, který je v jeho očích zbytečně svázaný procedurami. Tvrdil, že dnešní úřednický aparát by se měl přiblížit režimu, v němž fungují samosprávy nebo běžní zaměstnanci podle zákoníku práce. Z jeho pohledu není cílem zrušit odbornou správu, ale zbavit ji přebytečných překážek. Tento argument opakovaně spojoval s představou, že stát má být menší, pružnější a méně závislý na formalizovaných bariérách.

Rozpočet a média

Rozhovor se dotkl také rozpočtové politiky. Vondráček vysvětloval, proč podpořil rozvolnění rozpočtových pravidel, přestože Svobodní tradičně stavěli na přísné fiskální odpovědnosti. Podle něj totiž předchozí vlády nastavily pravidla tak, že sama je nebyla schopna plnit, a nová úprava má předejít rozporu mezi zákonem a reálným rozpočtem. Nejde tedy podle něj o opuštění odpovědnosti, ale o reakci na to, že formální pravidla už dávno neodpovídají skutečnosti.

Podobně obhajoval i kritiku veřejnoprávních médií. K návrhu zrušit koncesionářské poplatky a financovat Českou televizi a Český rozhlas jinak uvedl, že pokud už mají být média placena z veřejných peněz, veřejnost má mít právo vědět, za co platí. Nevadí mu jen výše nákladů, ale i obsah, který považuje za často samoučelný a odtržený od veřejného zájmu. Jeho řešení je radikální: média mají podle něj fungovat dobrovolně a na trhu, ne prostřednictvím povinných poplatků.

Brusel jako hlavní spor

Nejsilnější část rozhovoru patřila Evropské unii. Vondráček mluvil o novém víceletém rozpočtu EU a o snaze zavádět takzvané vlastní příjmy unie, které označuje jako eurodaně. Tvrdil, že jde o zásadní posun od dosavadního modelu, kdy EU vybírala hlavně příspěvky členských států, a že nové návrhy jsou nebezpečné nejen ekonomicky, ale i politicky. Podle něj by to posílilo centralizaci a oslabilo konkurenceschopnost evropské ekonomiky.

Zvláště ostře varoval před tím, že by Evropská unie získala přímé příjmy z daní nebo odvodů, které dnes plynou do národních rozpočtů. V jeho interpretaci by to znamenalo další krok k federalizaci a zároveň k oslabování suverenity členských států. Rozhovor vyzněl tak, že v Bruselu nevidí partnera pro spolupráci, ale instituci, která se stále více mění ve vlastní mocenský projekt.

Co z toho plyne

Reportáž z vystoupení Libora Vondráčka ukazuje politika, který mluví jazykem ostrých hranic: stát má být menší, úřední aparát pružnější, prezident méně aktivistický a Evropská unie méně mocná. Zároveň ale nepůsobí jako čistý ideolog, protože otevřeně přiznává, že řada jeho dnešních kroků je výsledkem politického kompromisu a poměru sil ve Sněmovně. Právě to dodává rozhovoru jeho největší napětí: mezi zásadovostí a praktickou politikou.

<https://svobodni.cz/novinky/sdilena-suverenita-nebo-obrana-koruny-vondracek-a-niedermayer-se-stre-tli-o-euro-i-budoucnost-ceske-ekonomiky>